

Beleidsregels terugvordering Heemskerk 2011

januari 2011

Inhoudsopgave

Beleidsregels terugvordering Heemskerk 2011	5
Algemeen	5
Herziening en intrekking	5
Terugvordering	6
Kwijtschelding wegens schuldenproblematiek	7
Kwijtschelding	8
Invordering van teruggevorderde bijstand	9
Overige bepalingen	10
Toelichting beleidsregels terugvordering Heemskerk 2011	11
Toelichting per beleidsregel	11

Geregistreerd onder nummer BIVO/2010/29828

Wettelijke grondslag:

bevoegdheidsbepalingen in de artikel 58 t/m 60 WWB, de artikelen 54 t/m 56 WIJ, de artikelen 25 en 26 IOAW en de artikel 25 en 26 IOAZ.

Beleidsregels terugvordering Heemskerk 2011

Algemeen

Beleidsregel 1   Begripsbepalingen

1. In deze beleidsregels wordt verstaan onder:
  - a. WWB: Wet werk en bijstand;
  - b. WIJ: Wet investeren in jongeren;
  - c. Awb: Algemene wet bestuursrecht;
  - d. loaw: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte werkloze werknemers;
  - e. loaz: Wet inkomensvoorziening oudere en gedeeltelijk arbeidsongeschikte gewezen zelfstandigen;
  - f. Wet SUWI: Wet structuur uitvoeringsorganisatie werk en inkomen;
  - g. bijstand: een inkomensvoorziening voor levensonderhoud op grond van de WWB, WIJ, loaw en loaz;
2. Voor zover niet anders is bepaald worden begrippen in deze beleidsregels gebruikt in dezelfde betekenis als in de WWB, WIJ, Awb, loaw en loaz.

Herziening en intrekking

Beleidsregel 2   Gebruik maken van de wettelijke bevoegdheid

Het college maakt gebruik van de bevoegdheid tot:

- a. het herzien of intrekken van het recht op bijstand ingevolge artikel 54, derde en vierde lid, van de WWB;
- b. het herzien of intrekken van het recht op inkomensvoorziening ingevolge artikel 40, derde en vierde lid, van de WIJ;
- c. het herzien of intrekken van het recht op loaw ingevolge artikel 17, derde en vierde lid, van de loaw;
- d. het herzien of intrekken van het recht op loaz ingevolge artikel 17, derde en vierde lid, van de loaz.

Beleidsregel 3   Herziening of intrekking van het toekenningbesluit

Een besluit tot toekenning van bijstand wordt herzien of ingetrokken indien:

- a. het niet of niet behoorlijk nakomen van de verplichting als bedoeld in artikel 17, eerste lid, WWB, artikel 44 WIJ, artikel 13, eerste lid, loaw, artikel 13, eerste lid, loaz of artikel 30c, tweede en derde lid, van de Wet SUWI, heeft geleid tot het ten onrechte of tot een te hoog bedrag verlenen van bijstand;
- b. anderszins de bijstand ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend.

Beleidsregel 4   Afzien van herziening of intrekking van het toekenningbesluit

Het college kan op grond van dringende redenen besluiten geheel of gedeeltelijk af te zien van het nemen van een herzienings- of intrekkingbesluit.

Terugvordering

Beleidsregel 5   Gebruik maken van de wettelijke bevoegdheid

Het college maakt gebruik van de bevoegdheid tot:

- a. het terugvorderen van ten onrechte of tot een te hoog bedrag verleende bijstand, zoals neergelegd in de artikelen 58 tot en met 60 van de WWB;
- b. het terugvorderen van ten onrechte of tot een te hoog bedrag verleende inkomensvoorziening, zoals neergelegd in de artikelen 54 tot en met 56 van de WIJ;
- c. het terugvorderen van ten onrechte of tot een te hoog bedrag verleende loaw, zoals neergelegd in de artikelen 25 en 26 loaw;
- d. het terugvorderen van ten onrechte of tot een te hoog bedrag verleende loaz, zoals neergelegd in de artikel 25 en 26 loaz.

Beleidsregel 6   Terugvordering

Bijstand wordt teruggevorderd in de gevallen zoals vermeld in deze beleidsregels.

Beleidsregel 7   Ten onrechte verleende bijstand

1. Het college vordert bijstand terug van de belanghebbende voor zover deze bijstand:
  - a. ten onrechte of tot een te hoog bedrag is verleend;
  - b. in de vorm van een geldlening is verleend en de uit de geldlening voortvloeiende verplichtingen niet of niet behoorlijk worden nagekomen;
  - c. voortvloeit uit gestelde borgtocht;
  - d. ingevolge artikel 52 WWB of artikel 37 WIJ, bij wijze van voorschot is verleend en nadien is vastgesteld dat geen recht op bijstand bestaat;
  - e. anderszins onverschuldigd is betaald en voor zover de belanghebbende dit redelijkerwijs kon begrijpen of;
  - f. anderszins onverschuldigd is betaald, waaronder begrepen dat:
  - g. de belanghebbende naderhand met betrekking tot de periode waarover bijstand is verleend, over in aanmerking te nemen middelen als bedoeld in paragraaf 3.4 WWB, artikel 7 WIJ, artikel 8 loaw of artikel 8 loaz beschikt of kan beschikken;
  - h. bijstand is verleend met een bepaalde bestemming en naderhand door de belanghebbende vergoedingen of tegemoetkomingen worden ontvangen met het oog op die bestemming;
2. Terugvordering als bedoeld onder lid 1, sub e, vindt niet plaats, indien de betreffende kosten zijn gemaakt meer dan twee jaar vóór de datum van verzending van het besluit tot terugvordering.

Beleidsregel 8   Terugvordering van gezinsleden

1. Onverminderd het bepaalde onder beleidsregel 5 worden kosten van bijstand, indien de bijstand aan een gezin wordt verleend, van alle gezinsleden teruggevorderd.
2. Indien de bijstand als gezinsbijstand aan gehuwden had moeten worden verleend, maar zulks achterwege is gebleven omdat belanghebbende de verplichting bedoeld in artikel 17, eerste lid, WWB, artikel 44 WIJ, artikel 13, eerste lid, loaw, artikel 13, eerste lid, loaz, of artikel 30c, tweede en derde lid, van de Wet SUWI niet of niet behoorlijk is nagekomen, kunnen de kosten van bijstand mede worden teruggevorderd van de persoon met wiens middelen als bedoeld in paragraaf 3.4. van de WWB, artikel 7 WIJ, artikel 8 loaw of artikel 8 loaz bij de verlening van bijstand rekening had moeten worden gehouden.
3. De onder het tweede lid genoemde personen zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de terugbetaling van de kosten van bijstand die worden teruggevorderd.

Beleidsregel 9 Terugvorderingbesluit

In het terugvorderingbesluit deelt het college aan de belanghebbende mee:

- a. tot welk bedrag en over welke periode de ten onrechte ontvangen bijstand wordt teruggevorderd;
- b. de reden van de terugvordering;
- c. het wetsartikel dan wel de beleidsregel, welke ten grondslag ligt aan de terugvordering;
- d. de termijn of termijnen waarbinnen de belanghebbende de ten onrechte ontvangen bijstand dient terug te betalen;
- e. op welke wijze het besluit, bij gebrekkige betaling, ten uitvoer zal worden gelegd;
- f. de kosten welke in rekening worden gebracht bij gebrekkige betaling;
- g. de mogelijkheid dat indien het netto teveel betaalde bedrag aan bijstand niet is terugbetaald op 31 december, het restantbedrag alsnog bruto moet worden terugbetaald;
- h. de bezwaarmogelijkheid.

Beleidsregel 10 Afzien van het nemen van een besluit tot terugvordering

1. Het college besluit geheel of gedeeltelijk van terugvordering af te zien indien daarvoor een dringende reden aanwezig is.
2. Het college gaat niet tot terugvordering over als de hoogte van de terugvordering niet meer bedraagt dan € 50,-, tenzij het bedrag direct kan worden verrekend.

Kwijtschelding wegens schuldenproblematiek

Beleidsregel 11 Kwijtschelding wegens schuldenproblematiek

In afwijking van beleidsregels 7 en 8 kan het college besluiten tot gehele of gedeeltelijke kwijtschelding van de teruggevorderde bijstand indien:

- a. redelijkerwijs te voorzien is dat de belanghebbende niet zal kunnen voortgaan met het betalen van zijn schulden,
- b. redelijkerwijs te voorzien is dat een schuldregeling met betrekking tot alle vorderingen, behoudens de in beleidsregel 12 onder b. bedoelde vorderingen, van de overige schuldeisers zonder een zodanig besluit niet tot stand zal komen, of
- c. de vordering van de gemeente wegens teruggevorderde bijstand ten minste zal worden voldaan naar evenredigheid met de vorderingen van de schuldeisers van gelijke rang.

Beleidsregel 12 Afzien van kwijtschelding wegens schuldenproblematiek

Van kwijtschelding als bedoeld in beleidsregel 11 kan worden afgezien indien:

- a. de terugvordering van bijstand het gevolg is van verwijtbaar gedrag van de belanghebbende;
- b. de vordering wordt gedekt door pand of hypotheek op een goed of goederen, behoudens voor zover de vordering niet op die goederen verhaald kan worden.

Beleidsregel 13 Inwerkingtreding van het besluit tot afzien van terugvordering wegens schuldenproblematiek

Het besluit tot het gedeeltelijk afzien van terugvordering of tot het gedeeltelijk afzien van verdere terugvordering treedt niet in werking voordat een schuldregeling tot stand is gekomen.

Beleidsregel 14 Intrekking kwijtscheldingsbesluit schuldenproblematiek

Het besluit tot het gedeeltelijk afzien van terugvordering of tot het gedeeltelijk afzien van verdere terugvordering wordt ingetrokken of ten nadele van de belanghebbende gewijzigd indien:

- a. niet binnen twaalf maanden nadat dat besluit is bekendgemaakt, een schuldregeling tot stand is gekomen;
- b. de belanghebbende zijn schuld aan de gemeente niet overeenkomstig de schuldregeling voldoet; of

- c. onjuiste of onvolledige gegevens zijn verstrekt en de verstrekking van juiste of volledige gegevens tot een ander besluit zou hebben geleid.

Kwijtschelding

Beleidsregel 15 Kwijtschelding algemeen

In afwijking van beleidsregels 7 en 8 kan het college op verzoek van de belanghebbende besluiten van terugvordering of van verdere terugvordering af te zien, indien de belanghebbende:

- a. gedurende drie jaar volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan en de terugvordering niet het gevolg is van het niet of niet behoorlijk nakomen van de verplichting, bedoeld in artikel 17, eerste lid, WWB, artikel 44 WIJ, artikel 13, eerste lid, loaw, artikel 13, eerste lid, loaz, of artikel 30c, tweede en derde lid, van de Wet SUWI;
- b. gedurende drie jaar niet volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan, maar het achterstallige bedrag over die periode, vermeerderd met de op de invordering betrekking hebbende kosten, alsnog heeft betaald en de terugvordering niet het gevolg is van het niet of niet behoorlijk nakomen van de verplichting, bedoeld in artikel 17, eerste lid, WWB, artikel 44 WIJ, artikel 13, eerste lid, loaw, artikel 13, eerste lid, loaz of artikel 30c, tweede en derde lid, van de Wet Suwi;
- c. een bedrag, overeenkomend met ten minste 50% van de restsom in één keer aflost.

Beleidsregel 16 Kwijtschelding bijzonder

In afwijking van beleidsregels nummers 7 en 8 kan het college besluiten van terugvordering of van verdere terugvordering af te zien, indien de belanghebbende gedurende vijf jaar geen betalingen heeft verricht en niet aannemelijk is dat hij deze op enig moment zal gaan verrichten;

Beleidsregel 17 Kwijtschelding geldleningen

In afwijking van beleidsregels 7 en 8 kan het college besluiten de duur van de aflossing van bijstand, die in de vorm van een geldlening is verleend op basis van artikel 51 van de WWB, te beperken. Indien de belanghebbende gedurende drie jaar volledig aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan en over een inkomen op bijstandsniveau beschikt wordt het restant van de geldlening kwijtgescholden.

Beleidsregel 18 Geen kwijtschelding

Kwijtschelding als bedoeld in beleidsregels 15, 16 en 17 vindt niet plaats indien:

- a. de terugvordering van bijstand het gevolg is van verwijtbaar gedrag van de belanghebbende;
- b. de vordering wordt gedekt door pand of hypotheek op een goed of goederen, behoudens voor zover de vordering niet op die goederen verhaald kan worden;
- c. de terugvordering van bijstand in de vorm van een geldlening is verleend en de uit de geldlening voortvloeiende verplichtingen niet zijn nagekomen;
- d. de terugvordering van bijstand zijn grondslag heeft in artikel 58, eerste lid, sub f, onder 1 en 2, WWB, artikel 54, eerste lid, sub c, WIJ, artikel 25, tweede lid, loaw of artikel 25, tweede lid, loaz.

Beleidsregel 19 Kwijtschelding wegens dringende redenen

In afwijking van de beleidsregels 15, 16, 17 en 18 kan het college besluiten de vordering geheel of gedeeltelijk kwijt te schelden indien daarvoor een dringende reden aanwezig is.

Invordering van teruggevorderde bijstand

Beleidsregel 20 Invorderingsbesluit indien van toepassing

In het invorderingsbesluit deelt het college aan de belanghebbende mee:

- a. op welk terugvorderingsbesluit de invordering betrekking heeft;
- b. de termijn of termijnen waarbinnen de belanghebbende de ten onrechte ontvangen bijstand dient terug te betalen;
- c. op welke wijze het besluit, bij gebrekkige betaling, ten uitvoer zal worden gelegd;
- d. de kosten welke in rekening worden gebracht bij gebrekkige betaling;
- e. de bezwaarmogelijkheid.

Beleidsregel 21 De hoogte van het vast te stellen aflossingsbedrag

In principe dient de teveel betaalde bijstand ineens te worden terugbetaald. De terugbetalingsregeling wordt zoveel mogelijk via minnelijke schikking tot stand gebracht, waarbij het college voor de bepaling van de hoogte van het aflossingsbedrag de volgende richtlijn aanhoudt:

- a. het bedrag welke meer bedraagt dan de beslagvrije voet zoals bepaald in de artikelen 475c en 475d van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering, indien de belanghebbende een inkomen heeft op bijstandsniveau;
- b. 90% van de draagkracht, zoals die conform de 'Uitvoeringsregels Invorderingswet 1990' is vastgesteld, indien de belanghebbende over een hoger inkomen beschikt dan bijstandsniveau.

Beleidsregel 22 De hoogte van het vast te stellen aflossingsbedrag bij geldleningen

In afwijking van beleidsregel 21 bepaalt het college de aflossing van de bijstand die in de vorm van een geldlening is verstrekt op grond van artikel 51 van de WWB op een bedrag dat gelijk is aan 5% van de van toepassing zijnde bijstandsnorm, verhoogd met gemeentelijke toeslag, en inclusief vakantietoeslag.

Beleidsregel 23 Het heronderzoek naar de financiële omstandigheden

1. Bij belanghebbenden met een vordering tot €3.600,-- verricht het college in principe geen onderzoek naar de financiële omstandigheden om te bezien of de betalingsverplichting kan worden gewijzigd, indien de door het college opgelegde betalingsverplichting wordt nagekomen; wel wordt bij deze vorderingen na drie jaar een heronderzoek gepland om te bezien of voldaan wordt aan de voorwaarden van kwijtschelding.
2. Bij belanghebbenden met een vordering tussen €3.600,-- en €6.000,-- verricht het college ten minste een keer per twee jaar onderzoek naar de financiële omstandigheden. Indien die daartoe aanleiding geven, wordt als gevolg van dit onderzoek de betalingsverplichting gewijzigd vastgesteld.
3. Bij belanghebbenden met een vordering hoger dan €6.000,-- verricht het college ten minste een keer per jaar onderzoek naar de financiële omstandigheden. Indien die daartoe aanleiding geven, wordt als gevolg van dit onderzoek de betalingsverplichting gewijzigd vastgesteld.
4. Van de heronderzoeksfrequentie kan door het college worden afgeweken als aannemelijk is dat de financiële omstandigheden van de belanghebbende niet zal wijzigen of als de vordering bij regelmatige betaling van de vastgestelde betalingsverplichting binnen drie jaar na het ontstaan van de vordering zal zijn afgelost.

Beleidsregel 24 Verrekening en beslaglegging

Indien de belanghebbende niet bereid is tot het treffen van een minnelijke betalingsregeling, of een eerder opgelegde betalingsverplichting niet meer nakomt, dan wordt het terugvorderingsbesluit tenuitvoergelegd door middel van:

- a. verrekening met de maandelijks verleende bijstand ingevolge de WWB, WIJ, loaw of loaz, op grond van artikel 6:127 van het Burgerlijk Wetboek, of bij het ontbreken van deze mogelijkheid;

Toelichting beleidsregels terugvordering Heemskerk 2011

Algemeen

In de WWB, welke vanaf 1 januari 2004 in werking is getreden, was het terugvorderen van ten onrechte verleende bijstand al een algemene bevoegdheid geworden van burgemeester en wethouders. Met de invoering van de WIJ en de bundeling van de loaw en de loaz met het WWB-inkomensdeel vanaf 1 januari 2010 is voor deze regelingen het terugvorderen van ten onrechte verleende bijstand tevens een algemene bevoegdheid geworden. Dit houdt in dat het wettelijke kader op zichzelf geen sluitende basis meer vormt voor de gemeentelijke terugvorderingpraktijk.

De Bbz 2004 is hierin nog een uitzondering. De bepalingen rond terugvordering zijn in die regeling nog steeds van kracht en hiervoor geldt dan ook geen beleidsvrijheid. In het geval van terugvordering van een voorziening op grond van de Bbz 2004 wordt dus nog verwezen naar de wetsartikelen die hiervoor zijn opgenomen in de Bbz 2004.

Met onderhavige 'Beleidsregels terugvordering Heemskerk 2011' wordt een nieuwe wettelijke basis gecreëerd om het bestaande terugvorderingbeleid van de gemeente met ingang van 1 januari 2011 te kunnen continueren en bovendien voor de WIJ, loaw en loaz voor wat betreft de uitvoering hiervan, aan te sluiten. Burgemeester en wethouders maken gebruik van de hierboven bedoelde bevoegdheid in de gevallen en op grond van de bepalingen in deze beleidsregels.

De WWB, WIJ, loaw en loaz, betreffen minimum bestaansvoorzieningen, welke aanvullend zijn op de eigen bestaansmiddelen. Gelet op de gewijzigde financiële verantwoordelijkheid voor de kosten van deze regelingen achten burgemeester en wethouders het van groot belang dat de bijstand alleen terecht komt bij die burgers die hieraan de meeste behoefte hebben.

Een belangrijk beleidsuitgangspunt is dat het plegen van bijstandsfraude onder geen enkele voorwaarden mag worden beloond door de ten onrechte verleende bijstand niet terug te vorderen.

Toelichting per beleidsregel

Beleidsregel 1   Begripsbepalingen

Deze regel heeft geen toelichting.

Beleidsregel 2   Gebruik maken van de wettelijke bevoegdheid

In het beleid is opgenomen dat de gemeente Heemskerk gebruik maakt van de wettelijke bevoegdheid tot intrekking en herziening van het recht op een uitkering ingevolge de WWB, WIJ, loaw en loaz.

Beleidsregel 3   Herziening of intrekking van het toekenningbesluit

Evenals terugvordering van bijstand is het met terugwerkende kracht gewijzigd vaststellen van het recht op bijstand door middel van een herzienings- of intrekkingbesluit voor alle genoemde regelingen een algemene bevoegdheid van burgemeester en wethouders. Gelet op de hierboven geformuleerde uitgangspunten maken burgemeester en wethouders in beginsel in alle gevallen waarin er aanleiding is het toekenningbesluit met terugwerkende kracht te wijzigen gebruik van deze bevoegdheid.

- a. Indien als gevolg van het niet nakomen van de inlichtingenverplichting van de belanghebbende ten onrechte bijstand is verleend dan wordt in alle gevallen het bijstandsrecht naar het verleden toe gecorrigeerd naar de juiste situatie. Het kan hierbij gaan om het schenden van de inlichtingenplicht naar zowel de gemeente als naar het UWV Werkplein.

- b. In gevallen waarin er kennelijk in het verleden een niet correct toekenningbesluit is genomen, maar dit niet is veroorzaakt door de belanghebbende, kan in voorkomende gevallen toch herziening of intrekking van het toekenningbesluit aan de orde zijn. Dit zal zich vooral voordoen in gevallen waarin door burgemeester en wethouders onjuiste besluitvorming heeft plaatsgevonden. Deze vorm van intrekking/herziening staat op gespannen voet met het rechtszekerheidsbeginsel. Op grond van dit beginsel kunnen rechten niet zonder meer met terugwerkende kracht worden gewijzigd. Doorslaggevend moet zijn of belanghebbende enige blaam treft bij het niet melden van de onjuiste situatie. De belanghebbende zal daarom 'op zijn klompen' hebben kunnen aanvoelen dat er iets mis was met de toekenning. Als dit niet het geval is gaan burgemeester en wethouders niet over tot herziening/intrekking met terugwerkende kracht. Het uitkeringsrecht zal in dat geval uiterlijk met ingang van de datum waarop de onjuistheid is geconstateerd worden gewijzigd, mits de belanghebbende hiervan tijdig op de hoogte wordt gebracht.
- Een andere overweging is of burgemeester en wethouders als gevolg van een grove fout een foutief besluit hebben genomen. Grove nalatigheid van het bestuursorgaan kan niet voor rekening komen van de belanghebbende, tenzij het bij de belanghebbende volkomen duidelijk kan zijn dat het hier een fout betreft.

Beleidsregel 4 Afzien van herziening of intrekking van het toekenningsbesluit

Deze bepaling geeft Burgemeester en wethouders op grond van dringende redenen af te zien van een herziening- of intrekkingbesluit.

Beleidsregel 5 Gebruik maken van de wettelijke bevoegdheid

In het beleid is opgenomen dat de gemeente Heemskerk gebruik maakt van de wettelijke bevoegdheid tot terugvordering van ten onrechte of tot een te hoog bedrag verstrekte uitkering ingevolge de WWB, WIJ, loaw en loaz.

Beleidsregel 6 Terugvordering

Deze bepaling vormt de kernbepaling van het gemeentelijke terugvorderingbeleid. Benadrukt wordt dat de bijstand uitsluitend wordt teruggevorderd in de gevallen waarin dit in de beleidsregels is vastgelegd.

Beleidsregel 7 Ten onrechte verleende bijstand

De hier omschreven situaties waarin bijstand wordt teruggevorderd zijn identiek aan de bepalingen van artikel 58 WWB en voor de overige regelingen is hierbij aansluiting gevonden. Om echter geen misverstand te laten bestaan over wanneer bijstand moet worden teruggevorderd zijn deze beleidsregels, in tegenstelling tot de formulering in artikel 58 WWB, artikel 54 WIJ en artikel 25 van de loaw en de loaz, dwingend geformuleerd.

- a. Bijstand is ten onrechte of tot een te hoog bedrag verleend wanneer achteraf komt vast te staan dat over de betreffende periode geen, of tot een lager bedrag, recht op bijstand bestond. Voorafgaande aan deze terugvordering dient op grond van artikel 54, derde lid, WWB, artikel 40 WIJ, artikel 17 loaw en loaz en beleidsregel nummer 3 van de Beleidsregels terugvordering Heemskerk 2011 eerst een herziening- of intrekkingbesluit te worden genomen.
- b. Aan de bijstand die in de vorm van een geldlening is verleend dient in alle gevallen een terugbetalingsverplichting te worden verbonden. Deze verplichting moet altijd in het toekenningbesluit worden vastgelegd en ook tot uiting komen in de akte van geldlening. Eerst wanneer deze verplichting niet wordt nagekomen wordt ten aanzien van het nog resterende bedrag van de lening een terugvorderingbesluit genomen. Hiermee ontstaat er ten aanzien van het resterende deel van de lening een executoriale titel.
- c. Borgstelling is een vorm van bijstandsverlening. Dit betekent dat in het toekenningbesluit vastgelegd moet zijn dat de gemeente bijstand heeft verleend in de vorm van een borgstelling. Deze bijstand komt echter pas tot uitbetaling (aan de geldverstrekker) indien de belanghebbende

- in gebreke blijft met het terugbetalen van de door de geldverstrekker verleende geldlening. Op het moment van uitbetaling van de bijstand ontstaat tevens een vordering die op grond van artikel 58, eerste lid, sub c, WWB en de gemeentelijke beleidsregels kan worden teruggevorderd. In dat geval is, evenals bij de terugvordering van een geldlening, een afzonderlijk terugvorderingbesluit noodzakelijk.
- d. Een voorschot wordt op grond van artikel 52 WWB en artikel 37 WIJ van rechtswege (automatisch op grond van de wet) verstrekt als een renteloze geldlening. Dit impliceert dat belanghebbende deze lening moet terugbetalen. Artikel 52, derde lid, WWB en artikel 37, derde lid, WIJ regelen dat het verstrekte voorschot ineens wordt verrekend met de toegekende uitkering of inkomensvoorziening over de periode waarop het voorschot betrekking had. Soms behoort verrekening van dit voorschot niet of niet volledig tot de mogelijkheden. Dat kan zijn omdat er geen toekenning van bijstand tot stand komt, of omdat de toegekende bijstand niet toereikend is om het totale bedrag van het voorschot ineens te verrekenen. Het openstaande bedrag van het voorschot wordt dan van belanghebbende teruggevorderd op grond van artikel 58, eerste lid, sub d, WWB of artikel 54, eerste lid, sub b, WIJ. Wanneer deze omstandigheid zich voordoet dan is een afzonderlijk terugvorderingbesluit noodzakelijk ten aanzien van het bedrag dat niet (volledig) kan worden verrekend met de toegekende bijstand.
- e. Ook de onverschuldigd betaalde bijstand als gevolg van een administratieve vergissing dient op grond van deze beleidsregel te worden teruggevorderd. Als beperking geldt dat alleen kan worden teruggevorderd indien de belanghebbende redelijkerwijs kon begrijpen dat hij ten onrechte bijstand ontving. Voor de hier bedoelde vorm van terugvordering geldt een wettelijke vervaltermijn van 2 jaar (bepaald in het tweede lid).
- f. Er kunnen naast de hierboven genoemde omstandigheden andere redenen zijn waarin de bijstand bij nader inzien onverschuldigd is betaald. Het gaat hierbij vooral om situaties waarin er geen reden is om te komen tot herziening of intrekking van het toekenningbesluit, bijvoorbeeld wanneer bijstand is verleend in afwachting van het beschikbaar komen van middelen (inkomen of vermogen), of wanneer achteraf een vergoeding wordt ontvangen voor kosten waarvoor in een eerder stadium ook al (bijzondere) bijstand is ontvangen.

Beleidsregel 8 Terugvordering van gezinsleden

Op grond van artikel 59, tweede lid, WWB, artikel 55 WIJ, artikel 26 van de loaw en artikel 26 van de loaz kan bijstand die als gevolg van schending van de inlichtingenplicht niet als gezinsbijstand is verleend, maar wel als gezinsbijstand verleend had moeten worden, tevens worden teruggevorderd van degene met wiens middelen rekening had moeten worden gehouden. Eenvoudiger gesteld: bijstand die aan een alleenstaande is verleend, die achteraf een gezamenlijke huishouding blijkt te voeren, kan tevens van de verzwegen partner worden teruggevorderd.

Duidelijk moet zijn dat:

- de bijstandsontvanger het voeren van een gezamenlijke huishouding met deze partner heeft verzwegen;
- de verzwegen partner van de bijstandsverlening op de hoogte was.

Alle gezinsleden waarvan in bovengenoemde situaties kan worden teruggevorderd zijn hoofdelijk aansprakelijk voor de gehele vordering. Dit betekent in de praktijk dat het gehele bedrag van elk gezinslid kan worden teruggevorderd. In gevallen waarin één (of meer) gezinsleden niet in staat zijn om (het volledige) bedrag terug te betalen kunnen andere gezinsleden voor het gehele (restant)bedrag worden aangesproken. In principe dienen alle debiteuren die hoofdelijk aansprakelijk zijn hun aandeel in de aflossing onderling met elkaar te verrekenen. Dit is niet het probleem van de gemeente.

Beleidsregel 9   Terugvorderingbesluit

In deze regels is aangegeven welke aspecten in ieder geval onderdeel uitmaken van het terugvorderingbesluit. Hierbij kan nog worden opgemerkt dat het indienen van een bezwaarschrift geen opschortende werking heeft voor het innen van de vordering. Zeker als na de bezwaarschriftenprocedure door de belanghebbende wordt besloten in beroep te gaan dan wel in hoger beroep wordt het niet efficiënt en effectief geacht de inning op te schorten.

Besluiten tot terugvordering, die zijn bekendgemaakt tussen de periode van 1 juli 1997 tot 1 juli 2009, leveren een executoriale titel op. Dat wil zeggen dat zij zonder tussenkomst van de rechter ten uitvoer gelegd kunnen worden. Een vormvereiste voor een executoriale titel is dat in de aanhef staat vermeld: 'In naam der Koningin'. Als de gemeente een executoriale titel heeft, kan de gemeente zelf beslag leggen op loon en uitkeringen. Kenmerkend voor dit zogenaamd 'vereenvoudigd derdenbeslag' is, dat het niet nodig is om een deurwaarder in te schakelen.

Op 1 juli 2009 is de 4e tranche van de Awb in werking getreden. De inwerkingtreding van de 4e tranche Awb heeft tot gevolg dat de terugvorderingsbeschikkingen niet direct meer een executoriale titel opleveren. Debiteuren krijgen nu allereerst 6 weken de gelegenheid om het teruggevorderde bedrag te betalen of een betalingsregeling af te spreken. Indien na deze periode geen reactie is binnengekomen, wordt binnen twee weken een aanmaning verstuurd. Als dit binnen twee weken geen reactie oplevert, kan er een dwangbevel worden verstuurd (of een inhouding op de uitkering indien de debiteur een lopende uitkering ontvangt van de gemeente Heemskerk). Dit dwangbevel levert dan wel weer een executoriale titel op.

Het college van burgemeester en wethouders hebben de bevoegdheid om de loonbelasting en de premie volksverzekeringen waarvoor de gemeente inhoudingsplichtige is, alsmede de vergoeding, bedoeld in artikel 46 van de Zorgverzekeringswet terug te vorderen van de belanghebbende. De belanghebbende kan deze afgedragen loonheffing verrekenen met de jaaraangifte.

De Centrale Raad van Beroep heeft in meerdere uitspraken (zoals CRvB 28 november 2006 (LJN:AZ3437 en CRvB 27-07-2007, LJN: BB0561) aangegeven dat het college niet in alle gevallen van haar (discretionaire) bevoegdheid gebruik kan maken. Er kan in strijd worden gehandeld met artikel 3:4, tweede lid Algemene wet bestuursrecht (afweging van de belangen). De CRvB heeft twee voorwaarden gesteld in welke situatie de gemeente in redelijkheid niet van haar bevoegdheid van het bruto terugvorderen gebruik mag maken. De gemeente moet afzien van haar bevoegdheid indien er sprake is van een vordering die is ontstaan buiten toedoen van de belanghebbende en het moet de belanghebbende niet te verwijten zijn dat de betaling van de schuld niet reeds in het kalenderjaar waarop deze betrekking heeft, is voldaan.

Artikel 10   Afzien van het terugvorderingbesluit

In het terugvorderingproces kan op twee momenten worden afgezien van terugvordering. Ten eerste kan worden besloten om geen terugvorderingbesluit te nemen. De vordering komt in dat geval niet tot stand. Ten tweede kan worden afgezien van verdere terugvordering in een later stadium. Deze variant, ook wel kwijtschelding genoemd, wordt behandeld in beleidsregel 11 en verder.

In voorkomende gevallen kunnen er redenen zijn om in het geheel geen terugvorderingbesluit te nemen. Er kunnen in de individuele situatie dringende redenen zijn op grond waarvan van een terugvorderingbesluit kan worden afgezien. De vraag wat dringende redenen zijn om van terugvordering af te zien, kan moeilijk in zijn algemeenheid worden beantwoord. Nadrukkelijk geldt dat steeds van geval tot geval aan de hand van alle omstandigheden de situatie van belanghebbende moet worden beoordeeld. Deze beleidsregel strekt er niet toe om een algemene of categoriale mogelijkheid te bieden om geheel of gedeeltelijk van terugvordering af te zien.

Dringende redenen kunnen aan de orde zijn als terugvordering zou betekenen een doorkruising van een proces om tot schuldhulpverlening te komen of als er sprake is van een zeer ernstige (levensbedreigende) ziekte van de belanghebbende en/of gezinsleden. Ook een dringende reden is indien het aannemelijk kan worden gemaakt dat een persoon gedwongen is tot het verstrekken van geen, onjuiste of onvolledige gegevens (bijvoorbeeld door fysiek geweld). Terugvordering over een periode die meer dan 6 maanden geleden ligt na de verkregen informatie is in het algemeen - behoudens bij onjuiste informatie - niet acceptabel. Enige alertheid van de gemeente mag zeker worden verwacht. In gevallen waarin eerst een herzienings- of intrekingsbesluit aan de orde is kan van een dergelijk besluit al worden afgezien wegens een dringende reden (zie beleidsregel 4). In dat geval is ook geen grond tot het nemen van een terugvorderingsbesluit.

Het college van burgemeester en wethouders is op grond van de WWB bevoegd om tot terugvordering over te gaan. In voorkomende gevallen kan worden besloten niet tot terugvordering over te gaan. In verband met de doelmatigheid was het op grond van het oude beleid toegestaan "kruimelbedragen" niet terug te vorderen. Soms zijn de kosten van de terugvordering simpelweg hoger dan de terugvordering. Het grensbedrag om wegens doelmatigheidsredenen niet terug te vorderen is gesteld op € 50,- per vordering. Bovendien moet verrekening niet mogelijk zijn. Bij vorderingen tussen € 50,- en € 150,- wordt wel aangemaand en worden ook terugvorderingskosten in rekening gebracht. Er wordt dan slechts een terugvorderingsonderzoek gepland. Lukt terugvordering niet, dan wordt de vordering buiten invordering gesteld. Vorderingen boven € 150,- worden altijd teruggevorderd.

Het uitgangspunt van de gemeente is dat fraude niet mag lonen. Bij verwijtbaar gedrag wordt in alle gevallen de ten onrechte verstrekte bijstand teruggevorderd, een onderzoek ingesteld en de uitkering eventueel afgestemd. Ook als een terugvordering kan worden verrekend (bij voorbeeld met het recht op vakantietoeslag) wordt niet afgezien van terugvordering. In dat geval speelt de kosten/batenanalyse een veel minder grote rol.

Beleidsregels 11 t/m 14   Kwijtschelding wegens schuldenproblematiek

Wanneer een vordering door middel van een terugvorderingsbesluit is vastgelegd kan er in een later stadium reden zijn om de vordering (gedeeltelijk) kwijt te schelden. Alleen als er sprake is van een problematische schuldensituatie die bijdraagt aan structurele oplossing kan de gemeente op individuele basis besluiten gedeeltelijk van terugvordering af te zien. Er moet in ieder geval sprake zijn van een evenredige betaling van de vordering in vergelijking met de andere schuldeisers. Tevens moet er sprake zijn van toepassing van de 'Gedragscode Schuldregeling van de Nederlandse Vereniging voor Volkskrediet'. Ten aanzien van fraudeschulden kan een strengere benadering worden overwogen dan bij andere schulden. Eventueel kan worden overwogen de inning tijdelijk op te schorten gedurende de minnelijke schuldregeling of een hoger percentage te vragen. Ook zal er zeker inzicht moeten zijn in de problematische schuldensituatie en wie de andere schuldeisers zijn.

Beleidsregel 15   Kwijtschelding algemeen

In principe dienen alle vorderingen te worden terugbetaald. Het is dan ook niet de bedoeling dat in deze beleidsregels beschreven situaties in alle gevallen automatisch leiden tot verder afzien van terugvordering ook wel kwijtschelding genaamd. Bij elk individueel geval zal moeten worden bezien of er een gegronde reden is om af te zien van terugvordering. Toch wordt het wenselijk geacht vanuit de praktijk en voor de burger enkele situaties wel te beschrijven. In deze beleidsregel kan een restant van de nog openstaande vordering worden kwijtgescholden indien de belanghebbende gedurende een periode van 3 jaar aan zijn betalingsverplichtingen heeft voldaan en er geen sprake is van verwijtbaar gedrag. Bovendien moet er gedurende 3 jaar sprake zijn van een inkomen op bijstandniveau en een aflossing conform het beleid, nl 5% van de geldende norm. Zie ook beleidsregel 22. In principe is het uitgangspunt dat alleen op verzoek van de belanghebbende zelf eventueel het

restant worden kwijtgescholden, daar het eigenlijk vanzelfsprekend is dat de vordering geheel wordt voldaan. Uit een oogpunt vanuit het gelijkheidsbeginsel kan ook de gemeente zelf na 3 jaar bezien tijdens een (her)onderzoek of is voldaan aan deze kwijtscheldingsvoorwaarden.

Overigens wordt met de onder 15. sub c. genoemde mogelijkheid tot afkoop van 50% van de restsom tegen finale kwijting van het restant zeer terughoudend omgegaan. Van deze mogelijkheid wordt alleen gebruikt gemaakt in situaties waarin tevoren vrijwel vast staat dat de reguliere wijze van invordering minder oplevert dan datgene dat met afkoop van 50% van het restant kan worden geïncasseerd. Bovendien moet bezien worden welk bedrag belanghebbende had dienen te betalen indien hij gedurende 3 jaar aan zijn betalingsverplichting had voldaan.

Beleidsregel 16   Kwijtschelding bijzonder

Bij deze beleidsregel ligt het initiatief bij burgemeester en wethouders om de vordering kwijt te schelden. Als de belanghebbende gedurende 5 jaar geen betalingen heeft verricht en het is de gemeente niet gelukt om de debiteur tot betaling te bewegen wordt het mogelijk om de vordering niet verder te innen. Hierbij kan bijvoorbeeld worden gedacht aan een persoon van wie de verblijfplaats onbekend blijft, in het buitenland vertoeft of al 5 jaar geen aflossingscapaciteit heeft. Bovendien blijkt uit onderzoek van de gemeente dat het niet aannemelijk is dat belanghebbende dit in de toekomst wel zal doen. De genoemde periode van 5 jaar kan direct aanvangen na het terugvorderingsbesluit maar ook op enig moment daarna.

Beleidsregel 17   Kwijtschelding geldleningen

In de huidige praktijk wordt het aanvaardbaar geacht indien de belanghebbende op bijstandsniveau leeft om bijzondere bijstand voor duurzame gebruiksgoederen na 3 jaar aflossing kwijt te schelden.

Beleidsregel 18   Geen kwijtschelding

Burgemeester en wethouders zijn van oordeel dat indien de terugvordering van bijstand het gevolg is van verwijtbaar gedrag (fraude) in principe niet voor kwijtschelding in aanmerking komt. Fraude mag niet worden beloond en daarom dient deze bijstand geheel te worden terugbetaald. Anders zou dit in strijd zijn met het principe van hoogwaardig handhaven. Immers het innen van de teveel betaalde bijstand is het sluitstuk van hoogwaardig handhaven. Alleen indien er sprake is van zeer bijzondere omstandigheden is op individuele basis afwijking van dit principe mogelijk. Bij de afweging hiervan spelen volgens burgemeester en wethouders in ieder geval een rol: de financiële omstandigheden in het verleden (is er afgelost conform het beleid?) en in de toekomst (kan er worden afgelost conform het beleid?); het restantbedrag moet in een redelijke verhouding staan tot het oorspronkelijke bedrag; er moet sprake zijn van regelmatige betalingen; de belanghebbende moet perspectief hebben en houden op werk; er mag geen sprake zijn van recidive, daar voorkomen moet worden dat belanghebbende de mogelijkheid tot kwijtschelding kan beschouwen als een makkelijke wijze om zich te ontdoen van schulden; er dient eerst relevante vermogensdelen te worden aangewend om de vordering terug te betalen.

Ook als er zekerheid is voor de inning van de vordering door dekking middels pand of hypotheek is kwijtschelding niet aan de orde. Kwijtschelding van leningen waarvan de belanghebbende zijn betalings-verplichting niet nakomt worden in principe ook niet kwijtgescholden. Immers het niet nakomen van verplichtingen mag niet worden beloond. Een uitzondering is genoemd in beleidsregel 18.

Sinds de invoering van de 4e tranche van de Algemene wet bestuursrecht in 2009 is voor verrekening een wettelijke grondslag nodig en deze is niet langer in de wetsartikelen van de WWB en WIJ opgenomen. Het is dan ook voor dergelijke vorderingen niet langer mogelijk om directe verrekening te laten plaats vinden. Alleen direct verrekening met een loaw, loaz of Bbz is voor de WWB/WIJ nog een

mogelijkheid. Indien de cliënt zijn medewerking wenst te verlenen aan een verrekening met het UWV of SVB kan hiervoor nog wel een machtiging verstrekt worden. Indien belanghebbende hier niet aan mee heeft gewerkt en de directe verrekening hierdoor niet tot stand heeft kunnen komen, is kwijtschelding ook niet mogelijk. Immers, de vordering had door verrekening voldaan kunnen worden en kwijtschelding is in die gevallen dan ook niet aan de orde.

Beleidsregel 19   Kwijtschelding wegens dringende redenen

In afwijking van de beleidsregels 14 tot en met 18 geeft deze bepaling de mogelijkheid te besluiten de vordering kwijt te schelden wegens dringende redenen. Korthedshalve wordt hierbij ook verwezen naar de toelichting op beleidsregel 10, die ook hier geldt. In beleidsregel 10 gaat het om situaties bij aanvang van de beoordelen om tot terugvordering te komen en hier is sprake van kwijtschelding van het restant. Er kunnen immers altijd individuele omstandigheden een rol spelen om toch over te gaan tot kwijtschelding. Zie ook de toelichting bij de beleidsregels 15 t/m 17.

Beleidsregel 20   Invorderingsbesluit

Hierin is geregeld welke aspecten in ieder geval onderdeel uitmaken van het invorderingsbesluit. Hierbij kan nog worden opgemerkt dat het indienen van een bezwaarschrift geen opschortende werking heeft voor het innen van de vordering. Zeker als na de bezwaarschriftenprocedure door de belanghebbende wordt besloten in beroep te gaan dan wel in hoger beroep wordt het niet efficiënt en effectief geacht de inning op te schorten. Besluiten tot terugvordering die zijn bekendgemaakt tussen de periode van 1 juli 1997 tot 1 juli 2009 leveren een executoriale titel op. Dat wil zeggen dat zij zonder tussenkomst van de rechter ten uitvoer gelegd kunnen worden. Een vormvereiste voor een executoriale titel is dat in de aanhef staat vermeld: 'In naam der Koningin'. Als de gemeente een executoriale titel heeft, kan de gemeente zelf beslag leggen op loon en uitkeringen. Kenmerkend voor dit zogenaamd 'vereenvoudigd derdenbeslag' is, dat het niet nodig is om een deurwaarder in te schakelen.

Op 1 juli 2009 is de 4e tranche van de Awb in werking getreden. De inwerkingtreding van de 4e tranche Awb heeft tot gevolg dat de terugvorderingsbeschikkingen niet direct meer een executoriale titel opleveren. Debiteuren krijgen nu allereerst 6 weken de gelegenheid om het teruggevorderde bedrag te betalen of een betalingsregeling af te spreken. Indien na deze periode geen reactie is binnengekomen, wordt binnen twee weken een aanmaning verstuurd. Als dit binnen twee weken geen reactie oplevert, kan er een dwangbevel worden verstuurd (of een inhouding op de uitkering indien de debiteur een lopende uitkering ontvangt van de gemeente Heemskerk). Dit dwangbevel levert dan wel weer een executoriale titel op.

Beleidsregel 21   Hoogte van de betalingsverplichting

In principe moet de vordering ineens worden terugbetaald. In de beleidsregels wordt meerdere malen gesproken over het aflossingsbedrag als betalingsverplichting. In deze beleidsregel wordt vastgesteld wat de hoogte van de aflossing kan zijn op bijstandsniveau dan wel als het inkomen hoger is dan bijstandsniveau. In deze beleidsregel wordt in principe aangesloten bij het huidige beleid over de hoogte van de aflossing. Artikel 26 van de Invorderingswet 1990 bepaalt dat kwijtschelding van belastingschuld wordt verleend aan diegenen die niet anders dan met buitengewoon bezwaar hun belastingschuld kunnen voldoen. In een afzonderlijke ministeriële regeling, de 'Uitvoeringsregeling Invorderingswet 1990' (hierna: de Uitvoeringsregeling) staat volgens welke regels iemand al dan niet voor kwijtschelding in aanmerking komt. Artikel 255 Gemeentewet bepaalt dat deze regels ook van toepassing zijn voor de gemeentelijke belastingen.

Is in een gemeentelijke belastingverordening niets geregeld over kwijtschelding, dan is de Uitvoeringsregeling van toepassing. Om te kunnen beoordelen of iemand voor kwijtschelding in aanmerking komt, wordt gekeken naar zijn vermogen en inkomen, in relatie tot zijn uitgaven. Het gaat steeds om een individuele beoordeling, die dus voor iedereen afzonderlijk wordt gedaan.

Allereerst wordt vastgesteld wat het vermogen van de aanvrager is. Dit wordt berekend volgens de Uitvoeringsregeling. Als iemand een vermogen heeft, komt hij in principe niet voor kwijtschelding in aanmerking.

Onder vermogen in dit verband wordt verstaan: de waarde in het economisch verkeer van de bezittingen van de belastingschuldige en zijn echtgenoot. Deze waarde wordt verminderd met hun andere schulden, maar alleen voor zover die hoger bevoorrecht zijn dan hun belastingschulden. Een aantal posten wordt echter nadrukkelijk buiten beschouwing gelaten: die hoeven dus niet te worden opgesoupeerd. Het gaat dan bijvoorbeeld om de inboedel voor zover die niet meer waard is dan € 2.269,00 en een auto, als die minder waard is dan € 2.269,00. Ook een bedrag op de bank of giro, dat is verkregen als lening op grond van de Wet studiefinanciering, blijft buiten beschouwing. Verder wordt ook geen rekening gehouden met een voorziening die bestemd is voor verzorging van de uitvaart van de belastingschuldige of zijn echtgenoot. Zoals hierboven al is aangegeven, mogen gemeenten op dit onderdeel niet afwijken van de Uitvoeringsregeling.

Als iemand geen vermogen heeft, wordt vervolgens gekeken naar de 'betalingscapaciteit'. Dat is het netto-besteedbare inkomen, verminderd met de 'kosten van bestaan'. De belastingschuldige mag 20% van die betalingscapaciteit houden en moet met de overige tachtig procent zijn belastingschuld betalen. Als die tachtig procent niet voldoende is om de gehele belastingschuld te voldoen, dan wordt voor het resterende bedrag kwijtschelding verleend.

Zowel het netto-besteedbare inkomen als de kosten van bestaan zijn nader gedefinieerd in de Uitvoeringsregeling. Dat is een vrij gedetailleerde regeling. In hoofdlijnen werkt dat als volgt:

- Het netto-besteedbare inkomen is het inkomen minus bepaalde uitgaven. Als inkomen gelden alle inkomsten die aan loonbelasting zijn onderworpen, evenals alimentatie-uitkeringen, met uitzondering van de kinderbijslag. Als uitgaven worden afgetrokken betalingen op belastingschulden en eventuele nog te betalen ziektekostenpremies evenals, binnen bepaalde grenzen, de woonlasten. Ook op dit punt mogen de gemeenten niet afwijken van het rijksbeleid.
- De kosten van bestaan, die van het netto-besteedbare inkomen worden afgetrokken, worden in de Uitvoeringsregeling gesteld op 90 procent van de bijstandsnorm. Op dat punt kan de gemeenteraad echter besluiten een ruimer beleid te voeren dan het Rijk. De raad is bevoegd dat percentage te stellen op ten hoogste 100 procent van de bijstandsnorm.

Als de gemeente de kosten van bestaan heeft gesteld op 100 procent van de bijstandsnorm en iemand heeft als inkomen uitsluitend een bijstandsuitkering, dan zal zijn betalingscapaciteit normaal gesproken nul zijn. Hij komt dan dus ook voor kwijtschelding in aanmerking tenzij, uiteraard, op grond van zijn vermogenspositie al is geconcludeerd dat hij niet voor kwijtschelding in aanmerking komt. Hierboven is al gesignaleerd dat ieder 20 procent van de betalingscapaciteit mag behouden. Omdat het hier gaat om een percentage van de betalingscapaciteit, stijgt het bedrag waar de fiscus niet aan kan komen dus in absolute cijfers naarmate het inkomen stijgt.

Beleidsregel 22 De hoogte van het vast te stellen aflossingsbedrag bij geldleningen

In deze beleidsregel wordt aangesloten bij het huidige bijzondere bijstandsbeleid om de aflossing voor leningen lager vast te stellen.

Beleidsregel 23 Heronderzoekfrequentie

Het wordt niet efficiënt geacht om belanghebbenden te vragen naar wijziging van de financiële omstandigheden indien vaststaat dat bij regelmatige betaling de vordering binnen 3 jaar is afgelost. Afhankelijk van de hoogte van de vordering wordt voorgesteld de frequentie te bepalen. Debiteuren die een vordering hebben lager dan € 3.600,- behoeven bij regelmatige aflossing niet elk jaar een

onderzoek naar de financiële omstandigheden. Immers zodra er niet wordt betaald zal er altijd een onderzoek komen wegens wanbetaling en bepaald worden welke verdere stappen moeten worden ondernomen (aanmaning, executie/ beslag/ verrekening/ overdracht deurwaarder). Wel zal na 3 jaar – indien de vordering dan nog niet is afgelost - een onderzoek moeten komen om te bezien of er niet sprake kan zijn van kwijtschelding conform de beleidsregels. Een financieel heronderzoek voor debiteuren met een orderings tussens € 3.600,- en € 6.000,- wordt eens per 2 jaar zinvol geacht. Voor debiteuren met een vordering welke meer bedraagt dan € 6.000,- is elk jaar een financieel onderzoek noodzakelijk. Immers debiteuren met een dergelijke vordering zijn jarenlang aan het aflossen en dus is het zinvol om jaarlijks te bezien of de financiële omstandigheden zijn aangepast. Indien er maandelijks meer kan worden afgelost is de debiteur ook eerder van de vordering af.

Beleidsregel 24 Verrekening en beslaglegging

De wettelijke grondslag omtrent verrekening en pseudo-verrekening is in de WWB niet opgenomen. Bij besluit van 23 januari 2008 heeft het Ministerie van Financiën de wettelijke grondslag voor het onderling verrekenen tussen gemeenten, SVB en UWV van uitkeringen namelijk ingetrokken. Deze regeling bestond al tientallen jaren. De gedachte achter dit besluit was onder meer dat indien bijvoorbeeld de gemeente bijstand toekende en het UWV na een bezwaarprocedure alsnog WW met terugwerkende kracht toekende, de gemeente de bruto bijstand, na machtiging van de belanghebbende, met de WW van het UWV kon verrekenen. Hierdoor werd er niet twee keer loonheffing over dezelfde periode afgedragen, waardoor de belanghebbende een aanslag van de Belastingdienst zou krijgen en inkomensafhankelijke zaken als huurtoeslag zou mislopen. Bovendien voorkwam het een terugvorderingsbesluit jegens de belanghebbende.

Het Ministerie van Financiën had het besluit ingetrokken omdat een en ander al in de "Rekenregels en handleiding loonheffingen over bijstandsuitkeringen" van de Belastingdienst werd behandeld. Echter, sinds de invoering van de 4e tranche van de Algemene wet bestuursrecht in 2009 is voor verrekening een wettelijke grondslag nodig. De handleiding van de Belastingdienst waarnaar werd verwezen heeft deze niet. Het is dan ook niet langer mogelijk om directe verrekening te laten plaats vinden. Alleen direct verrekening met een loaw, loaz of Bbz is voor de WWB nog een mogelijkheid.

De gemeente kan overgaan tot dwanginvordering door middel van verrekening (wanneer aan de debiteur tevens bijstand wordt verleend), of door middel van het leggen van vereenvoudigd derdenbeslag. Verrekening met de bijstand wordt gebaseerd op artikel 6:127 van het Burgerlijk Wetboek.

Voor deze vorm van verrekenen moet aan de navolgende vereisten worden voldaan:

- er moet een wederkerig schuldenaarschap bestaan. Het gaat hier om het over en weer voldoen van een schuld. De door de belanghebbende te ontvangen bijstand, en de ten onrechte verleende bijstand die moet worden terugbetaald, worden beschouwd als de hier bedoelde wederkerige schuld;
- er moet gelijksoortigheid van schuld en prestatie zijn. Hieruit vloeit voort dat bijstand alleen met bijstand kan worden verrekend. Dit betekent dat een ten onrechte verleende bijstand niet met bijvoorbeeld een Wmo-vergoeding kan worden verrekend;
- er moet een bevoegdheid zijn om betaling van de vordering af te dwingen. Verrekening is een vorm van tenuitvoerlegging. Dit kan niet zonder executoriale titel. Het tenuitvoerleggen van deze titel gebeurt pas als debiteur niet aan de (al dan niet minnelijk) vastgestelde betalingsverplichting voldoet;
- bij verrekening is de gemeente gehouden aan de beslagvrije voet;
- verrekening kan alleen voor zover de uitkering voor beslag vatbaar is (dus bijvoorbeeld niet met bijzondere bijstand voor specifieke kosten).

Tenuitvoerlegging door middel van beslag kan geschieden conform de regels van het Wetboek van Burgerlijke Rechtsvordering. De gemeente heeft, evenals onder de Abw, de mogelijkheid van vereenvoudigd derdenbeslag op loon of uitkering.

De procedure is als volgt:

- de gemeente stuurt met een kennisgeving een afschrift van het terugvorderingsbesluit naar degene van wie debiteur een periodieke uitkering ontvangt;
- hierin wordt de beslagvrije voet aangegeven;
- de derde-beslagene moet de kennisgeving binnen 8 dagen voor gezien terugzenden aan de gemeente;
- door de terugzending is het beslag gelegd. De derde-beslagene wordt hiermee verplicht het voor beslag vatbare bedrag uit te betalen aan de gemeente;
- de gemeente moet binnen 7 dagen na retourontvangst van de kennisgeving een afschrift van die kennisgeving toezenden aan de debiteur. Als de debiteur het niet eens is met de beslaglegging kan hij de President van de Rechtbank vragen het beslag op te heffen middels een kort geding dan wel verzet vragen. Dit moet de debiteur binnen een redelijke termijn doen.

De bepalingen omtrent verrekening en pseudo-verrekening bestaan voor zowel de loaw als de loaz nog wel. Dit houdt in dat directe verrekening van een vordering voor deze vordering nog wel rechtstreeks met het UWV, SVB of een andere gemeente kan plaatsvinden. Bovendien is in artikel 28, derde lid, van zowel de loaw als de loaz opgenomen dat voor een dergelijke verrekening geen machtiging van de belanghebbende is vereist. Voor deze vorderingen geldt dan ook nog steeds de werkwijze die bij pseudoverrekening werd toegepast.

Beleidsregel 25   Kosten

Invorderingskosten dienen, evenals in het reguliere betalingsverkeer voor rekening van de onwillige debiteur te komen. Het is evident dat een onwillige debiteur extra werkzaamheden veroorzaakt voor de gemeente en daarmee extra kosten in de uitvoering. Het is de uitdrukkelijke wens van de gemeente dat de onwillige debiteur wordt geconfronteerd met de gevolgen van zijn gedrag. In de incassopraktijk wordt gewerkt met een forfaitaire percentage van meestal 15% van de hoofdsom. Voorgesteld wordt om bij dit systeem aan te sluiten. Het is voor de gemeente redelijk om de kosten van invordering te bepalen op 15% van de (resterende) vordering (exclusief rente), met een minimum van € 15,- en een maximum van € 150,- per geval. Indien de debiteur meerdere vorderingen onbetaald laat kunnen op elk der afzonderlijke vorderingen de kosten van de invordering in rekening worden gebracht. De debiteur moet niet onnodig worden geconfronteerd met de extra kosten. Enige inpassing van de schuldeiser om de vordering betaald te krijgen kan normaal worden geacht. Daarom worden pas invorderingskosten in rekening gebracht op het moment dat de debiteur dusdanig onwillig is gebleken dat er over moet worden gegaan tot beslaglegging of het inschakelen van een deurwaarder. Om individuele redenen kan van de invorderingskosten worden afgezien.

Ook voor de bruto grondslagen die op grond van de loaw en loaz worden verstrekt, zal deze systematiek gelden. De teveel verstrekte uitkering zal dan ook eerst berekend moeten worden naar een netto bedrag.

Beleidsregel 26   Nadere invulling van beleid

In sommige beleidsregels is gekozen voor het (opnieuw) creëren van beleidsruimte. In principe zijn de beleidsregels dwingendrechtelijk geformuleerd. Zij dienen immers ter invulling van wettelijk gecreëerde beleidsruimte. Daar waar beleidsregels, bijvoorbeeld ten aanzien van kwijschelding, lokaal zeer sterk van elkaar verschillen, is gekozen voor een kanbepaling in de beleidsregels. Dit heeft wel als consequentie dat deze beleidsruimte eventueel nader zal moeten worden ingevuld in een notitie of handboek.

Beleidsregel 27   Intrekking

Zodra dit beleid in werking is getreden, komen de Beleidsregels terugvordering Werk en bijstand, zoals vastgesteld op 16 maart 2004, te vervallen.

Beleidsregel 28   Inwerkingtreding

Met ingang van 1 januari 2010 is de Wet bundeling van uitkeringen inkomensvoorziening aan gemeenten in werking getreden. Gemeenten zijn vanaf die datum verplicht om naast de WWB, ook voor de WIJ, loaw en loaz beleid vast te stellen omtrent de herziening, intrekking en terugvordering van ten onrechte ontvangen uitkering.

Aangezien er in de beleidsregels aangesloten is bij het huidige beleid en de geldige wettelijke rondslagen, is er geen onvoorzienbaar nadeel voor burgers van toepassing.

Beleidsregel 29   Citeertitel

Deze regel heeft geen toelichting.